

E-ISSN : 3023-4417

Makale Türü: Araştırma Makalesi
Article Type : Research Article

Yıl: 2025 Sayı: 5

Yayın Tarihi: 15.10.2025

Geliş Tarihi : 31.08.2025

Kabul Tarihi: 10.10.2025

Year: 2025 Issue: 5

Medemer ve Ulus-Devlet Çağında Etiyopya: Heterojen Bir Yapıyı Ayakta Tutma Stratejisi *Medemer and Ethiopia in the Nation-State Era: A Strategy for Sustaining a Heterogeneous Polity*

Abdullah Özçelik

Dr., Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, İslam İktisadı ve Finans Bölümü
abdullahozcelik@sakarya.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-1041-199X>

Atıf/Citation

Özçelik, Abdullah. "Medemer ve Ulus-Devlet Çağında Etiyopya: Heterojen Bir Yapıyı Ayakta Tutma Stratejisi". *Nous Academy Journal* 5 (15 Ekim 2025), 16-30.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.17347381>

CC BY-NC 4.0

Bu makale Creative Commons Attribution-NonCommercial License altında lisanslanmıştır.

This paper is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial License

İntihal/ Plagiarism

Bu makale, iThenticate yazılımı ile taranmış ve intihal tespit edilmemiştir.

This article has been scanned by iThenticate and no plagiarism detected.

Araştırma & Yayın Etiği/Research & Publication Ethics

Bu makale en az iki hakem tarafından incelenmiştir. Yayın etiği ihlalleri yazarın sorumluluğundadır.

This article has been reviewed by at least two referees. Violations of publication ethics are the responsibility of the author(s).

Öz

Afrika'nın sömürge geçmişinden farklı olarak Etiyopya, devlet sürekliliğini kesintisiz biçimde koruyan nadir ülkelerden biridir. Ancak bu tarihsel süreklilik, ulusal kimliğin ortak biçimde inşasıyla değil, imparatorluk mirasının devamı yoluyla oluşmuştur. Bu durum, güçlü bir devlet geleneğine rağmen zayıf bir ulusal aidiyet bilincine yol açmıştır. Literatürde, bu tür devletlerde siyasal istikrarın kurumsal yapılar kadar güç paylaşımına ve elitler arası uzlaşmalara dayandığı belirtilmektedir. Buna karşın Etiyopya'da etnik temsiliyet biçimsel olarak genişlemiş olsa da siyasal kararlar merkezî düzeyde yoğunlaşmıştır. Bu makale, söz konusu yapısal sürekliliğin ve merkezîleşmenin ulusal bütünleşme üzerindeki etkilerini post-imperial devlet, siyasal uzlaşma ve duygusal bütünleşme kavramları üzerinden incelemektedir. Bu çerçevede içinde Medemer söylemi, farklı etnik kimlikleri ortak fayda ve ahlaki birlik ilkeleri etrafında bir araya getirme girişimi olarak ele alınmıştır. Çalışma, karşılaştırmalı tarihsel analiz ve söylem çözümlemesini birleştiren nitel bir yaklaşım benimsemektedir. Sonuç olarak çalışma, Etiyopya'da ulus inşasının yalnızca siyasal değil, yeniden bütünleşme dinamiklerine bağlı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Post-emperyal devlet, Siyasal uzlaşma, Duygusal bütünleşme, Devlet inşası, Medemer söylemi

Abstract

This article examines the concept of Medemer as a framework for understanding the Ethiopian state's enduring quest for national unity amidst historical continuity, political centralisation, and social diversity. Unlike most African states whose formation was shaped by colonial borders, Ethiopia represents a unique case of uninterrupted statehood. However, this continuity emerged not through a shared national identity but through the endurance of imperial institutions. Consequently, Ethiopia's political order demonstrates a paradox of a strong state but a weak nation — an enduring structure of power that has historically prioritised administrative durability over inclusive belonging. The study introduces a three-layered analytical framework to explain this paradox: post-imperial statehood, which captures the institutional persistence and centralising tendencies of the Ethiopian polity; political settlement, which analyses elite bargains and power distribution as determinants of stability; and affective integration, which emphasises the emotional and symbolic dimensions of legitimacy and national cohesion. Through this framework, the article positions Medemer as a pragmatic, indigenous response to Ethiopia's historical dilemmas of state continuity without national consolidation.

In the first analytical layer, post-imperial statehood refers to the long-term legacy of empire as the primary source of political legitimacy. Following Christopher Clapham's interpretation, Ethiopian statehood draws its continuity from imperial administrative and military capacity rather than from a social contract. This pattern generated an enduring centre-periphery imbalance, where the state's legitimacy was derived from command and control rather than consent and participation. The imperial ethos was further institutionalised during the Derg regime (1974–1991), which replaced monarchy with socialist centralisation while retaining the same structural logic of domination. The subsequent introduction of ethnic federalism by the EPRDF in 1991 aimed to correct this imbalance, but instead, it reproduced central authority in an administrative form. As John Cohen and Jon Abbink argue, the federal framework expanded representation but preserved centralised control. Thus, Ethiopia's modern political architecture remains a reconfigured extension of imperial centralism — a post-imperial continuity that sustains stability while inhibiting national integration.

The second layer, political settlement, emphasises the distribution of power and institutional adaptation. Drawing on Douglass North, John Wallis, and Barry Weingast's limited access order model, the article argues that the Ethiopian state maintained peace and order through controlled elite inclusion rather than open institutional competition. Mushtaq Khan's notion of holding power further clarifies that institutions survive when they align with the interests of powerful actors, and Tim Kelsall's concept of developmental patrimonialism illustrates how selective rent distribution can produce short-term stability. In Ethiopia, formal federal institutions coexist with informal patronage networks that manage power asymmetries while constraining democratic participation. Lovise Aalen and Machiko Tsubura's research indicates that although ethnic federalism promised inclusivity, its practical functioning depended on elite consensus rather than public participation. Medemer, as a political discourse, therefore attempts to transform this transactional settlement into a more integrative framework that links leadership, institutional performance, and shared benefit.

The third and most innovative layer, affective integration, highlights how emotional legitimacy sustains collective belonging. Following Sara Ahmed, emotions are not private feelings but social forces that circulate among bodies, binding some communities together while excluding others. Achille Mbembe's analysis of postcolonial power highlights how emotions (such as fear, pride, and hope) are embedded in the language and symbols of authority. Similarly, Harris Mylonas demonstrates that national cohesion depends not only on institutional inclusion but also on emotional incorporation, the shared sense of belonging that converts individuals into co-nationals. From this perspective, Medemer redefines national unity as an emotional economy, where collective projects and public rituals translate abstract ideals into tangible experiences of participation and pride.

Empirically, Medemer operates at the intersection of these three layers. It seeks to convert Ethiopia's post-imperial continuity into inclusive modernity by harmonising state strength with social empathy. Symbolically, its 5S principles (synoptic view, synergy, synthesis, symbiosis, and system) articulate a language of unity through cooperation rather than domination. Institutionally, it aligns with the 1995 Constitution, which recognises "nations, nationalities, and peoples" as the foundation of sovereignty, while simultaneously advocating functional integration through shared infrastructure and regional interdependence. Projects such as the Ethiopia-Kenya HVDC transmission line and the Grand Ethiopian Renaissance Dam (GERD) exemplify Medemer's synthesis of symbolic and material integration, where energy and water cooperation serve both national identity and regional diplomacy.

However, Medemer's transformative potential faces structural and political constraints. The persistence of centralisation, coupled with weak procedural institutions, risks turning participatory mobilisation into top-down campaigns. Johannes Gerschewski's triadic model of authoritarian durability, legitimation, co-optation, and repression aptly describes this tension: when legitimacy erodes, states often revert to coercion or patronage. In Ethiopia, the sustainability of Medemer thus depends on strengthening impartial institutions, the judiciary, budgetary oversight, and electoral commissions, which can translate emotional unity into procedural legitimacy.

The article concludes that Medemer offers a conditional opportunity for reconciling Ethiopia's historical and structural contradictions. Its strength lies in redefining legitimacy as a synergy between emotional inclusion, institutional balance, and functional interdependence. Its limitation emerges when charismatic leadership eclipses institutional autonomy, reducing integration to episodic mobilisation. For Medemer to mature into a durable framework of governance, symbolic unity (through rituals and narratives), functional integration (via infrastructure and economic

cooperation), and institutional neutrality (through legal and administrative checks) must operate in tandem.

By combining historical sociology, political economy, and affect theory, this article contributes to the broader literature on postcolonial state-building in Africa. It demonstrates that sustainable nationhood requires more than formal decentralisation or economic growth; it depends on cultivating a shared emotional investment in collective progress. In this sense, Medemer reimagines Ethiopia's statecraft not as the reproduction of imperial command but as a negotiated harmony between power, participation, and belonging — a modern experiment in building a nation that has always had a state.

Keywords: Post-imperial statehood, Political settlement, Affective integration, State-building, Medemer discourse

Giriş

Afrika siyasal tarihine ilişkin literatür, genellikle zayıf devlet ve başarısız kurumsallaşma sorunlarına odaklanır. Çoğu Afrika ülkesi, sömürge döneminde dışarıdan çizilen sınırlar ve dayatılan idari modeller nedeniyle, devlet kapasitesini ve toplumsal meşruiyetini aynı anda kurmakta zorlanmıştır (Migdal, 2001; Rotberg, 2003). Bu nedenle devlet inşası (state-building), Afrika'da genellikle otorite boşluklarını, çatışmaları ve yönetim krizlerini aşma arayışıyla eş anlamlı hale gelmiştir. Ancak Etiyopya bu genel tablonun istisnasıdır. Afrika'nın sömürgeleştirilmemiş tek tarihsel devleti olarak Etiyopya, güçlü bir kurumsal ve idari süreklilik sergilemiştir. Buna karşın, toplumsal düzeyde ortak bir ulus kimliği inşa edememiştir. Yani Afrika'da çoğu ülke devletsizlik sorunuyla karşı karşıyayken, Etiyopya'nın temel açmazı ulus eksikliğidir. Bu durum, devlet kapasitesinin yüksek olmasına rağmen, vatandaşlık bilinci ve ulusal aidiyetin zayıf kaldığı özgün bir siyasal yapı ortaya çıkarmıştır. Etiyopya'da devlet, tarih boyunca süreklilik göstermesine rağmen toplumsal uzlaşma ve eşitlikten çok, merkezî otoritenin gücü üzerinden şekillenmiştir. İmparatorluk mirası, farklı topluluklar arasında kültürel hiyerarşi ve dışlayıcı kimlik kalıplarını pekiştirmiştir. Sonuçta ortaya çıkan yapı, devlet var ama ulus yok şeklinde özetlenebilecek bir paradoks yaratmıştır. Bu paradoks, Etiyopya'nın modern siyasal düzenini anlamada temel bir teorik çıkış noktası sunmaktadır.

Etiyopya'da modern siyasal yapının kökenleri, imparatorluk dönemine kadar uzanmaktadır. Tewodros, Menelik ve Haile Selassie dönemlerinde devlet, güçlü bir merkezî otorite ve askerî-bürokratik gelenek üzerine inşa edilmiştir. Bu süreç, ülkenin dış müdahalelere karşı bağımsız kalmasını sağlarken, içerde merkezî kimliğin baskın hâle gelmesine yol açmıştır. Amhara kültürel üstünlüğü etrafında şekillenen bu yapı, farklı etnik toplulukların siyasal sisteme eşit biçimde dâhil olmasını engellemiştir. 1974'te monarşinin sona ermesiyle kurulan Derg rejimi, sosyalist ideoloji altında imparatorluk geleneğini sürdürmüş ve ideolojik farklılıklarına rağmen, merkezî denetimi daha da güçlendirmiştir. 1991 sonrası dönemde, EPRDF (Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front) iktidarı etnik federalizm modeliyle bu merkezîyetçiliği dönüştürmeyi hedeflemiştir. Ancak federal yapı, pratikte merkezden yönetilen bir düzen olarak işlemiştir. Etnik temsiliyet genişlemiş, fakat karar alma süreçleri merkezî kadroların kontrolünde kalmıştır. Böylece tarihsel süreklilik, biçim değiştirerek devam etmiştir. Devlet güçlü kalmış, fakat ulusal bütünleşme yeniden sağlanamamıştır. Bu durum, Etiyopya'nın siyasal düzenini açıklarken yalnızca kurumsal ya da yasal değil, aynı zamanda tarihsel, yapısal ve duygusal bir analiz çerçevesine ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Etiyopya üzerine yapılan akademik çalışmalar genel olarak iki ana ekseninde yoğunlaşmıştır. İlk olarak, tarihsel sürekliliğe ve güçlü devlet geleneğine vurgu yapan yapısal yaklaşımlar, ülkeyi imparatorluk mirasının devamı olarak yorumlamaktadır (Abbink, 2011; Clapham, 2006). Bu çalışmalar, merkezi bürokrasinin dayanıklılığını ve devletin uzun vadeli kurumsal istikrarını ön plana çıkarır. İkinci olarak, 1991 sonrası dönemde etnik federalizmin ortaya çıkışıyla birlikte, araştırmaların odağı merkez-yerel ilişkilerine ve kimlik temelli yönetim modellerine kaymıştır (Aalen, 2011; Hagmann - Abbink, 2011). Ancak bu iki yaklaşım da devletin sürekliliği ile ulusal bütünleşme arasındaki dengesizliği tam olarak açıklayamamaktadır. Özellikle, vatandaşların devlete ve birbirine yönelik duygusal bağlılıklarının, yani aidiyetin ideolojik ve duygusal temellerinin nasıl şekillendiğine dair analizler sınırlı kalmıştır (Lefort, 2010; Vaughan, 2015).

Bu makale, söz konusu boşluğu gidermek amacıyla Etiyopya'nın siyasal dönüşümünü üç katmanlı bir teorik çerçeveye ele almaktadır. İlk olarak post-emperyal devlet yaklaşımı, tarihsel süreklilik ve merkezî otoriteyi, ikinci olarak siyasal uzlaşma yaklaşımı, güç paylaşımı ve yönetim biçimlerini ve nihai olarak da duygusal bütünleşme yaklaşımı ise ortak fayda ve aidiyet duygusunu açıklamaktadır. Çalışma, bu çerçeveyi kullanarak Medemer düşüncesinin ortaya çıktığı koşulları anlamayı amaçlar. Yöntem olarak karşılaştırmalı tarihsel analiz ile söylem çözümlemesini birleştiren çalışma, Etiyopya'da devletin sürekliliği, güç paylaşımı ve duygusal bütünleşme arasındaki ilişkileri bütüncül biçimde incelemektedir.

Etiyopya, Afrika'nın sömürgeleştirilmemiş nadir devletlerinden biri olarak güçlü bir merkezî otoriteye sahip olmuş, ancak bu süreklilik ulusal kimliğin gelişimini sınırlamıştır. Christopher Clapham'a göre Etiyopya'daki devlet meşruiyeti, toplumsal sözleşmeden değil, imparatorluk mirasının idari ve askerî kurumlarından beslenmiştir (Clapham, 2017). Bu durum, ulusun değil, devletin sürekliliğini öne çıkaran bir yapı yaratmıştır. Cohen ve Abbink, EPRDF döneminde uygulanan etnik federalizmin eski imparatorluk modelini idari biçimde yeniden ürettiğini belirtir (Cohen, 1995; Abbink, 2011). Böylece post-emperyal süreklilik, güçlü devlet ama eksik ulus paradoksunu kalıcı kılmıştır. Siyasal uzlaşma yaklaşımı, kurumsal istikrarın hukuktan çok iktidar paylaşımına dayandığını vurgular. North, Wallis ve Weingast'ın sınırlı erişim düzeni modeli, elit gruplar arasındaki dengeyi şiddeti önleyen bir mekanizma olarak açıklar (North vd.). Mushtaq Khan ise kurumların etkinliğini, güçlü aktörlerin çıkarlarıyla uyumuna bağlarken (Khan, 2018); Tim Kelsall bunu kalkıncı patrimoniyalizm kavramıyla yorumlar (Kelsall vd., 2010). Aalen Etiyopya'daki etnik federalizmin biçimsel olarak kapsayıcı, fakat fiilen merkezî kaldığını (Aalen, 2011); Tsubura ise kapsayıcılığın ancak güç dengeleriyle uyumlu olduğunda kalıcı olabileceğini vurgular (Tsubura, 2022). Duygusal bütünleşme yaklaşımına baktığımızda ise, toplumsal istikrarın çıkar paylaşımı kadar ortak aidiyet duygusuna da dayandığını öne sürer. Sara Ahmed, duyguların toplulukları biz duygusu etrafında birleştirdiğini (Ahmed, 2014); Mbembe, postkolonyal bağlamlarda duyguların iktidarın diline gömülü olduğunu (Mbembe, 2001); Mylonas ise ulus inşasının duygusal dâhil etme yoluyla güçlendiğini savunur (Mylonas, 2012). Duygusal bütünleşme böylece vatandaşlık bilincini rasyonel çıkarın ötesinde, aidiyet ve ortak amaç hissi üzerinden tanımlar.

Bu çalışma, Etiyopya siyasal düzenini anlamak için klasik kurumsal yaklaşımların ötesine geçerek, devletin kurumsal sürekliliği ile ulusal bütünleşme arasındaki açığı açıklamayı amaçlamaktadır. Çalışma, Etiyopya örneğinde devletin tarihsel olarak güçlü, ancak ulusal aidiyetin zayıf kalmasının nedenlerini üç katmanlı bir teorik çerçeve üzerinden ele alır. Post-emperyal devlet yaklaşımı, tarihsel süreklilik ve merkezî otoritenin toplumsal uzlaşmadan önce geldiğini belirtir. Siyasal uzlaşma yaklaşımı, istikrarın kurumların formundan çok güç paylaşımına dayandığını ifade eder. Duygusal bütünleşme yaklaşımı ise, siyasal meşruiyetin ortak duygular ve aidiyet üzerinden

yeniden üretildiğini gösterir. Bu teorik zemin üzerine inşa edilen analiz, Medemer söyleminin Etiyopya’da ulusal birlik arayışını nasıl yeniden tanımladığını incelemektedir. Böylece Etiyopya örneği üzerinden, ulus-inşasının sadece kurumsal değil, aynı zamanda ideolojik ve duygusal bir bütünleşme süreci olduğunu ortaya koyar. Bu yönüyle makale, Afrika siyasal gelişimi literatürüne devlet kapasitesi ile duygusal aidiyet arasındaki ilişkiyi açıklayan özgün bir analitik katkı sunmaktadır.

Ulus Olmayan Devlet ve Medemer’in Ortaya Çıkışı

Etiyopya’da ulusal kimlik ve merkezî devlet tahayyülü, imparatorluk döneminde oluşan üç tarihsel eşik üzerinde biçimlendi. II. Menelik’in güney ve doğuya doğru genişlemesiyle çok-etnili bir siyasal coğrafyanın kalıcı hale gelmesi, 1896 Adwa zaferinin sömürgeciliğe direnişi ulusal anlatının merkezine yerleştirmesi ve nihayetinde Haile Selassie’nin 1931 ve 1955 anayasalarıyla merkezileştirici modernleşmeyi kurumsallaştırması olarak üç tarihsel eşiği ifade edebiliriz. Bu üç eşik, hem coğrafi sınırların genişlemesi hem de ulusal anlatının içerik kazanması açısından kurucu bir rol oynadı. Aynı zamanda, bu dönemde şekillenen devlet modeli, farklı etnik grupların kapsanması meselesini kimlik-otorite ilişkisi üzerinden tanımladı. Bu süreklilik, 1935-1941 İtalyan işgaliyle kısa süreli bir kesintiye uğradı. Ancak işgale karşı gelişen direniş hareketi, bağımsızlık anlatısını derinleştirdi. Neticesinde imparatorluk yurttaşlığını yalnızca hukuki değil, aynı zamanda duygusal-simgesel düzeyde pekiştirdi. Böylece millî kimlik, dış tehdide karşı kolektif savunma ve fedakârlık anlatılarıyla örülerek daha da güçlendirildi.

Bu tarihsel sürekliliğin ürettiği siyasal kültür, dönüşüm süreçlerinde istikrarı sağlarken katılım kanallarını daraltmıştır. Dareskedar Taye, Etiyopya’daki tekrar eden meşruiyet krizlerinin bu tarihsel mirasın bir sonucu olduğunu ve Medemer’in bu döngüyü kırmayı hedefleyen yerli bir siyasal bilinç girişimi olarak okunabileceğini vurgular (Taye, 2025). Benzer biçimde Ayferam, Medemer’in imparatorluktan devralınan merkezî devlet mantığını yeniden tanımlayarak toplumsal aidiyeti modernleştirme çabası olduğunu belirtir (Ayferam, 2025).

1952’de Eritre ile kurulan federasyon ve 1962’deki ilhak ise, merkezî meşruiyetin çevre ile olan ilişkisini yeni bir gerilim hattı üzerinden yapılandırdı. Eritre örneği, merkezin otorite iddiası ile çevrenin özerklik talebi arasındaki açının giderek genişlediğini gösterdi. Bu gelişmelerle birlikte, üç tarihsel eşik, Adwa zaferi (aidiyet anlatısı), anayasal merkezileştirme (kurumsal yapı) ve işgale karşı direnişi (seferberlik repertuarı), sonraki dönemlerde tekrar edecek olan kimlik-seferberlik döngüsünün ilk çerçevesini ortaya çıkardı (Zewde, 2001; ‘1955 Revised Constitution of Ethiopia’; Perham, 1948). Bu tarihsel süreklilik, Etiyopya’da devlet meşruiyetinin toplumsal sözleşmeden çok imparatorluk mirasının idari ve askerî kurumsallığından beslendiğini gösterir. Bu yönüyle II. Menelik’ten itibaren süren merkezileşme eğilimi, post-emperyal devletin sürekliliğini ve ulus inşasının gecikmesini açıklayan bir örüntü oluşturur (Clapham, 2017).

Bahsedilen çerçevenin kırıldığı ilk büyük moment 1974 devrimiyle başladı. Monarşinin devrilmesiyle iktidara gelen Derg rejimi, devlet eliyle modernleşme tezi çerçevesinde militarize bir sosyalizm modelini benimsedi. Özellikle kent merkezlerinde yoğunlaşan karşı-isyancı stratejiyi, 1976-78 yılları arasında yürütülen Kızıl Terör kampanyaları üzerinden hayata geçirdi. Ancak bu dönem, ulusal birliği gönüllü katılım üzerinden değil, korku ve şiddet yoluyla inşa etmeye çalıştığı için kurumsal tarafsızlığı ciddi biçimde tahrip etti. Bu dönem, iktidarın ideolojik biçimde yeniden örgütlenmesine rağmen, siyasal düzenin meşruiyetinin hâlâ güç ilişkilerinin yeniden dağıtımına dayandığını gösterir. Bu açıdan Derg rejimi, Khan’ın (Khan, 2010) tanımladığı şekilde, kurumsal reformdan ziyade siyasal uzlaşma mantığıyla varlığını sürdüren bir otoriter yeniden yapılandırma örneğidir. Aynı zamanda, ortak vatandaşlık deneyimini daraltarak

seferberliğin zorlayıcı biçiminin uzun vadeli güvensizlik ve parçalanma etkisi yaratmasına yol açtı (De Waal, Human Rights Watch (Organization), 1991).

Bu başarısızlığın ardından, 1991'de iktidara gelen EPRDF, bu kez *uluslar, milliyetler ve halklar* kavramlarına dayalı bir etnik federalizm modelini benimsedi. 1995 Anayasası, bu yaklaşımın kurumsal temelini oluşturdu. Etnik gruplara özyönetim ve ayrılma hakkı tanıyan sistem, teorik olarak kapsayıcı bir çoğulculuğu hedefledi. Ancak uygulamada rejim mimarisi, üniter, federal, konfederal ve etnokratik biçimler arasında salınan çelişkili bir yapıya dönüştü. Bu durum, meşruiyetin ölçeği ile egemenlik tasavvurunun kurumsal düzeyde tam olarak örtüşemediğini ortaya koydu (Gebeye, 2023; Aalen, 2011; Assefa Fiseha, 2005). EPRDF döneminde etnik federalizm, kapsayıcı görünmesine rağmen, elitler arası güç paylaşımının merkezî denetim altında tutulduğu bir sınırlı erişim düzeni (North vd., 2009) biçiminde işledi. Böylece federal yapı, hukuki çerçeveden çok fiilî siyasal uzlaşmaların ürünü hâline geldi. Bu dönemde kimlik aidiyeti, her bölgenin kendi tarihsel ve kültürel bağlamına göre yeniden şekillendi. Ancak tarafsız ve öngörülebilir kurumların inşa süreci geciktikçe, siyasal seferberliğin maliyeti artmaya başladı.

2005 genel seçimleri, Etiyopya'da rekabetçi siyasetin ülke sathına kurumsal olarak taşınıp taşınamayacağını test eden bir dönüm noktasıdır. Oylama gününün görece düzenli geçtiğine dair gözlemler, sürece olan güveni artırmasına rağmen sayım ve tablolama aşamasındaki usulsüzlük iddiaları, yaygın halk şikâyetleri ve bunları izleyen baskı döngüsü, meşruiyetin kurumsal temellerinin ne denli kırılgan olduğunu ortaya çıkardı. Bu süreç, meşruiyetin yalnızca kurumsal temsile değil, aynı zamanda ortak bir aidiyet duygusuna dayandığını ortaya koydu. Adalet, dışlanma ve umut gibi duygular, siyasal seferberliğin belirleyici çerçeveleri hâline geldi (Ahmed, 2014; Mbembe, 2001). Bu kırılma yalnızca seçim sonuçlarına duyulan güveni sarsmadı aynı zamanda halkın gönüllü katılımını ve siyasal süreçlere olan inancını zayıflattı. Böylece, ulusal aidiyetin hak ve vatandaşlık temelli bir zeminde yeniden güçlenebilmesi için bağımsız ve tarafsız kurumların varlığının gerekliliği ortaya çıktı (The Carter, 2005; The Carter, 2009).

Bahsedilen kırılganlık, takip eden yıllarda halkın siyasal sürece dair artan memnuniyetsizliğiyle daha görünür hale geldi. 2015 sonundan itibaren Oromia merkezli protestolar, başlangıçta bölgesel karakter taşısa da kısa sürede ülke geneline yayıldı. Güvenlik kuvvetlerinin sert müdahaleleri ve olağanüstü hâl uygulamaları, seferberlik ile meşruiyet arasındaki dengenin sürdürülemezliğini açığa çıkardı. Bu dalga, "dışlanma" ve "adalet" söylemleri etrafında şekillenen çerçeveleme stratejisi ile genişlerken; yerel örgütlenme ağları ve dijital iletişim kanalları aracılığıyla yaygınlaştırıldı. Toplumsal enerjinin bu şekilde yön bulması, pozitif-toplamcı bir ortak fayda gündemine geçiş ihtiyacını güçlü biçimde ortaya koydu (Horne, 2016; 'Anger Boiling Over in Ethiopia | Human Rights Watch', 2016).

2018'de başlayan siyasal açılım ise, Etiyopya'da yeni bir başlangıç ve normalleşme iddiası taşıyordu. Abiy Ahmed'in başbakanlığa gelişiyle birlikte, iç politikada geniş kapsamlı aflar çıkarıldı, reform vaatleri açıklandı ve iktidar dışındaki gruplarla diyalog zemini oluşturuldu. Dış politikada ise uzun süredir gergin olan Eritre ilişkileri, hızlı bir diplomasi süreciyle normalleşme yoluna girdi. 2018 Asmara Deklarasyonu, yaklaşık yirmi yıllık ne savaş ne barış çıkmazını sona erdirirken, 2019'da Başbakan Abiy Ahmed'e verilen Nobel Barış Ödülü, bu yönelimin uluslararası düzeyde onaylanmasını sağladı. Bu yeni dönem, ulusal kimlik anlatısını yalnızca etno-sembolik temeller üzerinden değil, aynı zamanda işlevsel bütünleşme (ticaret, ulaştırma, enerji) gibi somut çıkar ilişkileri üzerinden kurma yönündeki stratejik bir tercihe işaret etti (Abrams, 2018; 'Nobel Peace Prize 2019', 5 October 2025).

2020 sonunda patlak veren Tigray çatışması, bu yeni açılımın kapsayıcı nitelik taşıma iddiasını ciddi biçimde zorladı. Silahlı çatışmaların ağır insani sonuçları, siyasal açılımın sınırlarını ve kırılğanlıklarını açığa çıkardı. Pretoria Anlaşması, düşmanlıkların kalıcı biçimde sona erdirilmesini ve anayasal düzenin yeniden tesisini amaçlasa da izleyen dönemde uygulama süreci ve güvenlik mimarisine ilişkin belirsizlikler yeni kırılğanlık alanları doğurdu. Bu deneyim, sembolik olarak ifade edilen birlik söyleminin kalıcı ve kapsayıcı olabilmesi için yalnızca söylemsel düzeyde değil, kurumsal tarafsızlık, müzakere kapasitesi ve bölgelerarası karşılıklı bağımlılık gibi yapısal unsurlarla desteklenmesi gerektiğini açık biçimde gösterdi ('Agreement for Lasting Peace through the Permanent Cessation of Hostilities Between the Government of the Federal Democratic Republic of Ethiopia and the Tigray People's Liberation Front (TPLF) | PA-X', 5 October 2025; Action, 5 October 2025; Wheeler vd., 2020; Lyons, 2019).

Yaşanan tarihsel gerilimler bir yandan kırılğanlık üretirken, diğer yandan yeni bir sentez ihtiyacını da besledi. Bu çerçevede Abiy Ahmed'in 2019'da yayımladığı *Medemer* kitabı, geçmişte birey ile toplum, piyasa ile devlet arasındaki karşıtlıklar üzerine kurulan ideolojik ayrımları aşmayı hedefleyen pragmatik bir sentez olarak ortaya çıktı. *Medemer*, toplumsal farklılıkları çatışma yerine karşılıklı fayda üreten bir bütünlük içinde birleştirmeyi amaçladı. 5S ilkeleri (Kapsayıcı bakış/Synoptic View, Sinerji/Synergy, Sentez/Synthesis, Biz bilinci/Symbiosis ve Sistem/System) bu anlayışın temelini oluşturdu. Bu ilkeler aracılığıyla, farklı toplumsal enerjileri bir araya getirmek, karşıtlıkları uyumlu hâle getirmek ve bu süreci kurumsal düzeyde kalıcı kılmak hedeflendi. İçeride mega altyapı projeleri, çevresel kampanyalar ve bilgi/kültür kurumları aracılığıyla politik seferberlik teşvik edilirken dışarıda bölgesel entegrasyon politikaları bu vizyonla uyumlu bir çerçevede ilerletildi (Ayferam, 2025; Clapham, 2006; Aalen, 2011). Bu tarihsel dönüşüm, post-emperyal sürekliliğin kurumsal gölgesi altında, yeni bir siyasal uzlaşma ve duygusal bütünleşme arayışını beraberinde getirdi. Medemer söylemi, bu üç katmanlı dönüşüm ihtiyacının ideolojik formülasyonu olarak ortaya çıktı.

Ancak Medemer yalnızca teorik bir çerçeve değil, aynı zamanda dönemsel açıdan bir zorunluluktur. 2015-2016 protestolarının temsil ve katılım yönündeki baskısı, 2005 sonrası kurumsallaşma eksikliği, 1991'den bu yana devam eden etnik federalizm-ulusal birlik gerilimi ve 1998-2018 Eritre hattındaki çıkmaz, Medemer'i hem bir kimlik mimarisi hem de yönetilebilir bir seferberlik çerçevesi olarak mümkün ve gerekli kılan tarihsel birikimlerdi. Uygulama düzeyinde Medemer'in dış politika ve ekonomik devlet zanaatine (Getachew, 2025) tercüme edildiği görülürken iç politikada bazı çevrelerde merkezîleşme eğilimleriyle ilişkilendirilerek eleştirel tartışmalara konu olması, bu stratejinin çok katmanlı doğasını gözler önüne serdi. Sonuç olarak, her tarihsel kırılma, kimlik inşası-siyasal seferberlik döngüsünün farklı bir halkasını öne çıkardı. Medemer, bu karma mirası ortak fayda ve işlevsel bir bütünleşme vizyonu altında yeniden örgütlemeye girişiminde bulundu.

Medemer ve Ulusal Kimlik İnşası

Medemer, ulusu kendiliğinden var olan bir öz olarak değil; tarihsel süreklilik, siyasal uzlaşma ve duygusal bütünleşmenin kesişiminde yeniden üretilen bir toplumsal birlik olarak tanımlar. Bu kavrayış, Clapham'ın imparatorluk mirası ve merkezî devlet sürekliliği üzerine yaptığı analizlerle kesişir (Clapham, 2017). Ancak Medemer bu sürekliliği dönüştürmeyi, güçlü devlet geleneğini toplumsal kapsayıcılıkla dengelemeyi amaçlar. Böylece, farklı kimlikleri ortak çıkar ve ortak duygu etrafında bir araya getirerek, ulusal aidiyeti kurumsal ve duygusal bütünleşme üzerinden yeniden inşa etmeye çalışır. Wendemu ise, Medemer'in yalnızca iç politik bir reform değil, aynı zamanda bölgesel ölçekte yeni bir uzlaşma mimarisi kurma girişimi olduğunu belirtir. Bu model,

çatışmadan iş birliğine yönelen bir koalisyon üretme stratejisi olarak, siyasal uzlaşmayı hem ulusal hem bölgesel düzeyde yeniden tanımlar (Wendemu, 2025). Bu yönü, Khan'ın siyasal uzlaşma kuramındaki güç dengesine uyumlu kurumsal yeniden üretim ilkesine karşılık gelmektedir.

Medemer'in önerdiği kimlik inşası, yalnızca kültürel sembollerle değil, bunları destekleyen kurumsal yapılar ve yönetim pratikleriyle de ilgilidir. Ulusal birlik, soyut bir fikirden çok, günlük yaşamda yeniden üretilen bir ortaklıktır. Semboller, anlatılar ve kurumlar arasındaki etkileşim; toplumun kendini nasıl tanımladığına yön verir. Bu süreçte ulusal kimlik, sadece geçmişin hafızasına değil, bireylerin bugün ve gelecekte nasıl birlikte yaşayacaklarına da dayanır (Aalen, 2011). Bu çerçevede Medemer, kimliği hem anlatılar hem de eylemler üzerinden kurmayı hedefler. Siyasal seferberliği anlamlı hâle getiren şey, insanların ortak bir amaç uğruna harekete geçmesini sağlayan duygusal ve yapısal bağlardır. Kimlik üretimi bu nedenle üç düzeyde gerçekleşir. Anlamı şekillendiren fikirsel çerçeveler, eylemi mümkün kılan örgütlenme ağları ve katılımı kolaylaştıran fırsat alanları olarak ifade ettiğimiz bu üçlü, bireysel motivasyonu kolektif eyleme dönüştürerek meşruiyeti güçlendirir (North vd., 2009; Khan, 2010).

Medemer'in teorik merkezinde yer alan 5S ilkeleri, bu bütüncül yaklaşımın rehberidir. Bu ilkeler, farklı kimlikleri bastırmadan bir araya getirmenin ve siyasal istikrarı yalnızca hukukla değil, ortak hedeflerle desteklemenin yollarını tarif eder. Duygusal bütünleşme burada belirleyici bir rol oynar. Vatandaşlar, ortak çabayla yürütülen projeler ve ritüeller aracılığıyla kendilerini ulusal topluluğun parçası olarak hissederler. Bu yaklaşım, güç paylaşımıyla uyumlu bir aidiyet üretimi hedefler; böylece siyasal uzlaşma, kurumsal olduğu kadar duygusal bir temele de oturur (Ahmed, 2014; Mbembe, 2001). Bu anlayış, yalnızca teorik düzeyde değil, pratikte de karşılık bulur. Abrehot Kütüphanesi, Ethiopian Science Museum ve Green Legacy gibi girişimler, ortak amaç duygusunu görünür kılan örneklerdir. Bu projeler, vatandaşların yalnızca aynı geçmişi paylaşmalarını değil, aynı geleceğe yatırım yapmalarını da sağlar. Kütüphaneler ve müzeler, bilginin ve ilerlemenin; çevre kampanyaları ise ortak sorumluluğun sembollerine dönüşür. Böylece kimlik, yalnızca anlatılan değil, yaşanan ve paylaşılan bir olgu hâline gelir (Birhane, 31 July 2025).

İşlevsel bütünleşme de Medemer'in kimlik vizyonunun önemli bir ayağını oluşturur. Ulusal birlik, yalnızca sembolik dayanışmayla değil, paylaşılan refah üretimi yoluyla da güçlenir. Enerji, su ve ulaştırma gibi altyapı ağları hem içeride ortak faydayı artırır hem de dışarıda karşılıklı bağımlılığı güçlendirir. Örneğin, Etiyopya-Kenya yüksek gerilim projesi veya GERD barajı etrafındaki ortak yönetim çabaları, ulusal kimliğin somut, işlevsel dayanakları hâline gelir (Wheeler vd., 2020; Basheer vd., 2023). Medemer'in kimlik ve aidiyet üretiminde üçüncü temel unsuru, gönüllü katılıma dayalı siyasal seferberliktir. Green Legacy kampanyası gibi ulusal projeler, milyonlarca vatandaşı aynı anda ortak bir hedef etrafında harekete geçirir. Bu katılım, duygusal enerjinin örgütlü eyleme dönüştüğü bir performans alanı yaratır. Ancak bu süreç, Vaughan ve Tronvoll'un vurguladığı gibi, Etiyopya'daki güç kültürü ve informel ağların kalıcılığı nedeniyle, sürdürülebilir meşruiyetin yalnızca sembolik katılımı değil, kurumsal kapasite ve hesap verebilirliğin güçlendirilmesiyle mümkün olabileceğini gösterir (Vaughan - Tronvoll, 2003).

Sonuç olarak Medemer, Etiyopya'nın tarihsel olarak güçlü ama toplumsal olarak kırılgan devlet yapısına, duygusal, kurumsal ve pratik boyutlarda bir yanıt sunar. Post-emperyal sürekliliğin yarattığı merkezîleşme eğilimini, siyasal uzlaşma ve ortak fayda mantığıyla dengelemeye çalışır. Ulusal kimliği yeniden tanımlarken, bireyleri ortak çıkarlar ve paylaşılan duygular etrafında bir

araya getirir. Böylece Medemer, Etiyopya'ya özgü bir ulus-inşa deneyimini, tarihsel miras ile çağdaş yönetim arasında köprü kurarak yeniden biçimlendirir.

Medemer'in Potansiyelleri ve Sınırları

Medemer, ulusal kimliği yalnızca bir söylem veya çağrı olarak değil semboller, anlatılar ve kurumlar aracılığıyla toplumsal alandaki faaliyetler içinde yeniden kurulan bir toplumsal birlik olarak ele alır. Bu yaklaşım, kampanyalar, altyapı projeleri ve çevre girişimleri gibi ortak faaliyetlerle vatandaşların sürece katılımını teşvik eder. Bu tür katılım biçimleri, toplumsal hareketler açısından üç temel boyutla açıklanabilir. Anlamanın nasıl kurulduğu (çerçeveleme), kaynakların nasıl harekete geçirildiği (örgütlenme kapasitesi) ve hangi fırsatların bu süreci kolaylaştırdığı (siyasal ortam) şeklinde formüle edilebilir. Ancak Etiyopya örneğinde bu çerçeveyi yalnızca toplumsal hareketlerle değil, devletin tarihsel sürekliliğiyle birlikte düşünmek gerekir. Çünkü Medemer, köklü bir merkezî devlet geleneğini yıkmak yerine, bu geleneği daha kapsayıcı bir biçimde yenilemeye çalışır (Clapham, 2017; Aalen, 2011).

Etiyopya'nın uzun tarihinden gelen güçlü devlet geleneği, Medemer'in karşısına hem bir avantaj hem de bir sınır olarak çıkmaktadır. Bu tarihsel yapı, siyasal uzlaşmayı çoğu zaman yukarıdan tanımlamış, toplumsal katılımı ise ikinci plana itmiştir. Medemer, bu mirası dönüştürmeye çalışarak farklı grupların siyasal ve ekonomik hayata daha dengeli biçimde katılabileceği bir uzlaşma zemini oluşturmayı hedeflemektedir. Bu yaklaşım, politik ekonomi literatüründe güç paylaşımı ve kurumsal denge tartışmalarıyla kesişmektedir. North ve arkadaşlarının *Violence and Social Orders* çalışmasında tanımlanan kurumsal düzenler (North vd., 2009), Khan'ın siyasal uzlaşma çerçevesi (Khan, 2010) ve Kelsall'ın kalkınmacı patrimonial düzen modeli (Kelsall, 2010), bu tür dönüşümlerin yalnızca kurumsal yapıların değil, aynı zamanda tarihsel güç ilişkilerinin yeniden tanımlanmasıyla mümkün olabileceğini göstermektedir. Bu nedenle Medemer, geçmişteki merkezî otoriteyi tümüyle reddetmeden, onu daha kapsayıcı bir toplumsal uzlaşma içinde yeniden tanımlamaya çalışan bir denge arayışı olarak değerlendirilebilir.

Medemer'in üçüncü boyutu, ortak fayda kadar ortak aidiyet duygusuna da dayanmaktadır. Çünkü yalnızca kurumlar veya anlaşmalar, birliği kalıcı kılmaz. Ek olarak toplumu bir arada tutan, insanların kendilerini aynı hikâyenin parçası olarak görmeleri de gerekmektedir. Bu yönüyle Medemer, farklı toplumsal gruplar arasında güveni, empatiyi ve karşılıklı bağlılığı güçlendirmeye çalışır. Bu yaklaşımın düşünsel arka planı, duyguların siyasal toplulukları nasıl şekillendirdiğini tartışan çağdaş literatürle örtüşmektedir. Sara Ahmed'in duyguların toplumsal ilişkilerde nasıl yapı kurucu bir rol oynadığını gösteren çalışması (Ahmed, 2014) ulusal aidiyetin yalnızca rasyonel değil, duygusal bir bağ üzerinden sürdüğünü ortaya koyar. Achille Mbembe'nin postkolonyal özne analizinde vurguladığı ortak insanlık arayışı (Mbembe, 2001) ise farklı topluluklar arasında ahlaki ve duygusal bir eşitlik hissinin ulus inşasında ne kadar belirleyici olduğunu hatırlatır. Harris Mylonas da *The Politics of Nation-Building* adlı eserinde, ulusal bütünleşmenin yalnızca kurumsal politikalarla değil, "aidiyet inşası" süreçleriyle tamamlandığını göstermektedir (Mylonas, 2012). Dolayısıyla Medemer, Etiyopya gibi etnik, kültürel ve dini çeşitliliğin yüksek olduğu bir toplumda, siyasal istikrarın yalnızca yönetim kapasitesiyle değil, ortak duygusal paydalarla da inşa edilmesi gerektiğini hatırlatır.

Medemer'in üçüncü boyutu, ortak aidiyet kadar ortak fayda duygusuna da dayanır. Bu yaklaşım, yalnızca duygusal birliktelik çağrısı yapmakla kalmaz; bu birlikteliği somut kurumsal yapılarla desteklemeye çalışır. Bu kurumsal çabanın en görünür zemini ise anayasal düzeyde ortaya çıkar. Etiyopya'nın çok-etnili yapısını tanıyan 1995 Anayasası, uluslar, milliyetler ve halklara dayalı bir

siyasal düzen tanımlar; öz-yönetim ve temsil ilkeleriyle katılımcı çoğulculuğun kurumsal temelini oluşturur (Aalen, 2011). Medemer, bu çok-uluslu çerçeveyi işlevsel bütünleşmeyle uyumlu hâle getirmeye çalışır. Bu yaklaşım, Etiyopya'nın tarihsel süreklilik, siyasal uzlaşma düzeni ve duygusal bütünleşme katmanlarının bir arada işlediği bir dengeyi hedefler. Bu denge, bir yandan Clapham'ın vurguladığı tarihsel sürekliliğin, güçlü ama merkezî devlet geleneğinin, kurumsal istikrar üretme kapasitesini (Clapham, 2017), diğer yandan North ve arkadaşlarının tanımladığı siyasal uzlaşma düzeninin, güç paylaşımı ve şiddet kontrolü mekanizmalarının, kurumsal rasyonaliteye katkısını içerir (North vd., 2009). Aynı zamanda Sara Ahmed'in duyguların siyasal toplulukları bir arada tutma işlevine dair tespitleri (Ahmed, 2014), Medemer'in ortak faydayı aynı zamanda ortak aidiyet duygusuna dönüştürme yönelimiyle örtüşmektedir. Sonuçta Medemer, devletin tarihsel meşruiyetini korurken siyasal güç paylaşımını kurumsal düzeyde dengelemeye, bu dengeyi de toplumsal güven ve duygusal bağlarla desteklemeye çalışan çok katmanlı bir yönetim çerçevesi ve stratejisi olarak yorumlanabilir.

Bu stratejinin somut taşıyıcıları arasında Doğu Afrika Güç Havuzu kapsamında kurulan Etiyopya-Kenya yüksek gerilim bağlantısı (HVDC) ve diğer bölgesel enerji hatları öne çıkar. Elektrifikasyonun ülke içinde yaygınlaşması ve bölgesel düzeyde karşılıklı bağımlılığın artması hem sembolik hem işlevsel olarak ulusal kimlik inşasına katkı sağlar. Benzer biçimde, Büyük Etiyopya Rönesans Barajı (GERD) üzerine yapılan güncel araştırmalar, barajın işletilmesinde ülkeler arasında eşgüdümlü ve esnek bir yönetim modeli benimsendiğinde, su paylaşımına ilişkin bir taraf kazanırken diğer taraf kaybeder anlayışının yerini, her iki tarafın da fayda sağlayabileceği bir iş birliği modeline bırakabileceğini göstermektedir (Wheeler vd., 2020). Ancak bu modelin başarısı, veri şeffaflığı, işletme protokolleri ve sınır-aşan yönetim mekanizmalarının kurumsal olarak güçlendirilmesine bağlıdır. Aksi takdirde, siyasal uzlaşma düzeyinde oluşturulan dengenin duygusal ve yapısal bütünleşme boyutlarında kalıcılık kazanması zorlaşacaktır.

Bu yapının siyasal çevirisi, doğrudan Abiy Ahmed'in liderlik anlatısı üzerinden şekillenir. Medemer, Abiy tarafından hem normatif bir düşünce çerçevesi hem de pratik bir yönetim programı olarak formüle edilir. 5S ilkeleri, kapsayıcı bakış ve uyum üretme iddiasını teoriden uygulamaya taşır. Bu anlatı, bir yandan Eritre barışı gibi dış politika açılımlarıyla, diğer yandan Abrehot Kütüphanesi, Ethiopian Science Museum ve Green Legacy kampanyaları gibi iç politikadaki kalkınma sembolleriyle görünür bir meşruiyet zemini oluşturur. Ancak bu sürecin zaman zaman merkezizetçiliğe yönelmesi, Gerschewski'nin belirttiği üçlü meşruiyet modelinde (meşrulaştırma-kooptasyon-baskı) dengenin bozulması riskini doğurur (Gerschewski, 2013). Dolayısıyla Medemer'in kurumsallaşma potansiyeli, karizmatik liderlik ile kurumsal denge arasında kurulacak sağlıklı ilişkiye bağlıdır. Başarı, bu dengenin sürdürülebilmesine, başarısızlık ise kişiselleşmiş iktidarın seferberliği kısa vadeli döngülere hapsetmesine bağlıdır.

Süreklilik ancak tarafsız seçim, bütçe ve yargı kurumlarının güçlenmesi; yukarıdan örgütlenen mobilizasyonun çoğulcu katılım kanallarıyla desteklenmesi hâlinde mümkün olabilir. Bu açıdan Medemer, imparatorluk sonrası mirasın sürekliliğini korurken, siyasal uzlaşmayı daha kapsayıcı bir düzleme taşımaya ve duygusal bütünleşmeyi görünür ortak faydalar aracılığıyla güçlendirmeye çalışan çok katmanlı bir yönetim modeli olarak değerlendirilebilir. Bu bütünlük içinde Medemer, kimliği ve siyasal aidiyeti yalnızca tarihsel miras veya hukuki statü üzerinden değil, anlam üretimi, kaynak seferberliği ve siyasal fırsat yapısı arasındaki etkileşim üzerinden yeniden tanımlar. Bu yaklaşım, sosyal hareketler literatüründe Benford ve Snow'un vurguladığı anlamlandırma/çeveleme süreçleri (Benford-Snow, 2000) ile Tarrow'un tanımladığı siyasal fırsat yapıları kavramlarına (Tarrow, 2011) paralel biçimde, siyasal mobilizasyonun yalnızca örgütlenme değil aynı zamanda anlam kurma ve eylem çağrısı süreçlerinden oluştuğunu

hatırlatır. Tarihsel olarak Medemer, geçmişte yaşanan krizleri ve toplumsal kırılmaları, tarafların birbirine kaybettirdiği bir mücadele olarak değil, herkesin kazanabileceği ortak kalkınma anlayışı içinde ele almaktadır. Sosyolojik olarak, Etiyopya'daki güç merkezileşmesi ve etnik temelli bölünmeler arasındaki gerilimleri, toplumun farklı kesimlerini bir araya getiren ortak semboller ve ritüeller aracılığıyla yumuşatmaya çalışır. Anayasal düzeyde ise, hak temelli yurttaşlığı, altyapı, hizmet sunumu ve ekonomik katılım gibi somut kamu faydalarıyla ilişkilendirmeye odaklanır. Liderlik açısından ise Medemer, karizmatik yönetim ile kurumsal istikrar arasında bir denge kurma çabası olarak tanımlanabilir. Sonuç olarak bu çerçevenin potansiyeli, ortak faydayı görünür ve ölçülebilir kılma kapasitesinde sınırı ise bu faydayı tarafsız kurumlar aracılığıyla sürdürebilme gücündedir. Gerçekleşme koşulu, Medemer'in sinerji vaadini şeffaf veri paylaşımı, öngörülebilir protokoller ve çoğulcu katılım mekanizmalarıyla kurumsallaştırabilme becerisine bağlıdır.

Sonuç

Bu makale, Etiyopya'da Medemer yaklaşımını devletin sürekliliği, siyasal uzlaşma ve duygusal bütünleşme ekseninde konumlandırmıştır. Bulgular, Etiyopya'nın tarihsel olarak güçlü merkezi devlet yapısının ulusal kimlik inşasında hem avantaj hem sınır oluşturduğunu göstermektedir. Medemer, bu mirası reddetmek yerine yeniden işlevselleştirerek, kapsayıcı ritüeller ve ortak fayda üretimi yoluyla siyasal istikrar arayışını yerel bir senteze dönüştürmüştür.

İkinci olarak, siyasal uzlaşma katmanı açısından Medemer, güç paylaşımını ve kurumsal dengeyi yeniden kurma iddiası taşır. Ancak bu denge, karizmatik liderliğin merkeziyetçi eğilimleri nedeniyle kırılganlaşabilmektedir. Kurumsal tarafsızlık (yargı, seçim, bütçe kurumları) güçlendirilmedikçe, meşruiyet üretimi kısa vadeli kampanyalara sıkışma riski taşır.

Üçüncü olarak, duygusal bütünleşme boyutunda, Medemer ortak faydayı görünür kılma ve kolektif aidiyet duygusunu canlandırma konusunda önemli bir potansiyel taşır. Green Legacy kampanyaları, bilim müzesi ve ulusal kütüphane gibi sembolik yapılar, ortak ilerleme duygusunu pekiştiren duygusal altyapılar işlevi görmektedir. Bekele, Medemer'in ekonomik kalkınmayı duygusal meşruiyetin altyapısı olarak yeniden tanımladığını ve ortak projelerin vatandaşlık bilincini kurumsallaştırma aracına dönüştürdüğünü vurgular (Bekele, 2025). Benzer biçimde Erkihun, Medemer'in demokratik potansiyelini katılımcı ritüeller ve kolektif seferberliklerin yarattığı duygusal yoğunlukta arar. Aidiyetin yalnızca söylemle değil, tekrarlanan eylemlerle üretildiğini belirtir (Erkihun, 2025). Ancak bu üç katmanın birbirine tam eklemlenmemesi, Medemer'in kurumsallaşma kapasitesini sınırlamaktadır. Kalıcı sonuçlar, yalnızca sembolik birlik (ritüeller ve anlatılar), işlevsel bütünleşme (altyapı ve refah ağları) ve tarafsız kurumlar (hukuki-idari denge) eş zamanlı işletildiğinde mümkün olabilir.

Sonuç olarak, Medemer koşullu bir imkân sunmaktadır. Bu modelin kalıcı bir başarıya dönüşmesi, kurumsal denge ile duygusal bütünleşme arasındaki uyumun sürdürülebilmesine bağlıdır. Eğer tarafsız kurumlar etkin biçimde işler ve ortak fayda duygusu toplumun geniş kesimlerince paylaşırsa, Etiyopya deneyimi, farklı kimliklerin barışçıl biçimde bir arada var olabileceği pozitif-toplam bir istikrar zemininin mümkün olduğunu gösterir. Ancak bu uyum zayıfladığında, söylem ile uygulama arasındaki fark büyür; Medemer'in birleştirici gücü kısa vadeli bir seferberlik söylemine dönüşür ve meşruiyet geçici hâle gelir. Dolayısıyla Medemer'in başarısı, yalnızca ideolojik bir birlik çağrısına değil, bu çağrıyı taşıyacak kurumsal tarafsızlık, katılımcı yönetim ve görünür ortak fayda üretimi mekanizmalarının güçlendirilmesine bağlıdır.

Kaynakça

- Aalen, Lovise. *The Politics of Ethnicity in Ethiopia*. Leiden: Brill, 2011.
- Abbink, Jon. "Ethnic-Based Federalism and Ethnicity in Ethiopia: Reassessing the Experiment after 20 Years." *Journal of Eastern African Studies* 5/4 (Kasım 2011), 596–618.
- Abrams, Abigail. "Landmark Peace Declaration Ends 'State of War' Between Ethiopia and Eritrea." *TIME*, 12 Temmuz 2018. Erişim 5 Ekim 2025. <https://time.com/5336629/ethiopia-eritrea-peace/>
- Action, The Center for Preventive. "Conflict in Ethiopia." *Global Conflict Tracker*. Erişim 5 Ekim 2025. <https://cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/conflict-ethiopia>
- Ahmed, Sara. *The Cultural Politics of Emotion*. 2. Baskı. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2014.
- Assefa, Fiseha. *Federalism and the Accommodation of Diversity in Ethiopia: A Comparative Study*. Nijmegen: Wolf Legal, 2005.
- Ayferam, Gashaw. "Philosophical Insights and Perspectives in Laying the Foundation to the Medemer Political Landscape." *IFA Insight* 1/1 (2025).
- Basheer, Mohammed vd. "Cooperative Adaptive Management of the Nile River with Climate and Socio-Economic Uncertainties." *Nature Climate Change* 13/1 (Ocak 2023), 48–57.
- Bekele, Yakob. "Medemer's Economic Blueprint: A Critique." *IFA Insight Journal* 1/1 (2025).
- Benford, Robert D. - Snow, David A. "Framing Processes and Social Movements: An Overview and Assessment." *Annual Review of Sociology* 26 (Ağustos 2000), 611–639.
- Birhane, Amanuel Gebremedhin. "Ethiopia to Plant 700 Million Trees in a Day." *AP News*, 31 Temmuz 2025. <https://apnews.com/article/ethiopia-prime-minister-tree-planting-campaign-6658d3c115738702a6a679b0eea43f30>
- Clapham, Christopher. "Ethiopian Development: The Politics of Emulation." *Commonwealth & Comparative Politics* 44/1 (Mart 2006), 137–150.
- Clapham, Christopher S. *The Horn of Africa: State Formation and Decay*. London: Hurst & Company, 2017.
- Cohen, John M. "Ethnic Federalism in Ethiopia." *Northeast African Studies* 2/2 (1995), 157–188.
- De Waal, Alexander, Human Rights Watch (Organization). *Evil Days: Thirty Years of War and Famine in Ethiopia*. New York: Human Rights Watch, 1991.
- Erkihun, Alemayehu. "State, Society, and the Quest for Democracy: A Critical Analysis of 'Medemer' by Abiy Ahmed." *IFA Insight Journal* 1/1 (2025).
- Gebeye, Berihun Adugna. "The Four Faces of Ethiopian Federalism." *SSRN Electronic Journal*.
- Gerschewski, Johannes. "The Three Pillars of Stability: Legitimation, Repression, and Co-Optation in Autocratic Regimes." *Democratization* 20/1 (Ocak 2013), 13–38.
- Getachew, Seble. "Ethiopia from Traditional Statecraft to Economic Diplomacy: Special Economic Zones (SEZ) as Strategic Enablers." *IFA Insight* 1/1 (2025).
- Hagmann, Tobias - Abbink, Jon. "Twenty Years of Revolutionary Democratic Ethiopia, 1991 to 2011." *Journal of Eastern African Studies* 5/4 (Kasım 2011), 579–595.

Horne, Felix. "Such a Brutal Crackdown." Human Rights Watch.

Kelsall, Tim vd. "Developmental Patrimonialism? Questioning the Orthodoxy on Political Governance and Economic Progress in Africa." 2010.

Khan, Mushtaq. "Political Settlements and the Governance of Growth-Enhancing Institutions." Londra: SOAS.

Khan, Mushtaq H. "Political Settlements and the Analysis of Institutions." *African Affairs* 117/469 (Ekim 2018), 636–655.

Lefort, René. "Powers – Mengist – and Peasants in Rural Ethiopia: The Post-2005 Interlude." *The Journal of Modern African Studies* 48/3 (Eylül 2010), 435–460.

Lyons, Terrence. "The Puzzle of Ethiopian Politics." *The Puzzle of Ethiopian Politics*. 1–14. Lynne Rienner Publishers, 2019.

Mbembe, Achille. *On the Postcolony*. Berkeley: University of California Press, 2001.

Mylonas, Harris. *The Politics of Nation-Building: Making Co-Nationals, Refugees, and Minorities*. Cambridge: Cambridge University Press, 2012.

North, Douglass C. vd. *Violence and Social Orders: A Conceptual Framework for Interpreting Recorded Human History*. Cambridge: Cambridge University Press, 2009.

Perham, Margery. *The Government of Ethiopia*. 1948. <http://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.59376>

Rotberg, Robert I. "Failed States, Collapsed States, Weak States: Causes and Indicators." *State Failure and State Weakness in a Time of Terror*, ed. Robert I. Rotberg, 1-26. Washington D.C.: Brookings Institution Press, World Peace Foundation, 2003.

Tarrow, Sidney G. *Power in Movement: Social Movements and Contentious Politics*. Cambridge: Cambridge University Press, 2011.

Taye, Dareskedar. "The Challenges of Political Transition in Ethiopia: From Medemer's Point of View." *IFA Insight Journal* 1/1 (2025).

The Carter Center. *Final Statement on The Carter Center Observation of the Ethiopia 2005 National Elections*. Atlanta, 2005.

The Carter Center. *Observing the 2005 Ethiopia National Elections: Carter Center Final Report*. Aralık 2009. Atlanta, 2009.

Tsubura, Machiko. "Political Settlements Research on Sub-Saharan Africa: A Conceptual Framework and Causal Mechanism." *IDE Discussion Papers*. <https://ideas.repec.org/p/jet/dpaper/dpaper845.html>

Vaughan, Sarah. "Federalism, Revolutionary Democracy and the Developmental State." *Understanding Contemporary Ethiopia: Monarchy, Revolution and the Legacy of Meles Zenawi*. Ed. Gerard Prunier - Eloi Ficquet. 283–312. London: Hurst & Company, 2015.

Vaughan, Sarah - Tronvoll, Kjetil. *The Culture of Power in Contemporary Ethiopian Political Life*. Sida Studies Publication, 2003.

Wendemu, Mindemu. "Medemer and the Reconstitution of Ethiopian Statecraft in Global Affairs." *IFA Insight Journal* 1/1 (2025).

Wheeler, Kevin G. vd. "Understanding and Managing New Risks on the Nile with the Grand Ethiopian Renaissance Dam." *Nature Communications* 11/1 (Ekim 2020), 5222.

Zewde, Bahru. *A History of Modern Ethiopia, 1855–1991: Updated and Revised Edition*. Boydell & Brewer, 2001.

"1955 Revised Constitution of Ethiopia."

"Agreement for Lasting Peace through the Permanent Cessation of Hostilities Between the Government of the Federal Democratic Republic of Ethiopia and the Tigray People's Liberation Front (TPLF) | PA-X." Erişim 5 Ekim 2025.
<https://www.peaceagreements.org/agreements/2443>

"Anger Boiling Over in Ethiopia." *Human Rights Watch*, 11 Ekim 2016.
<https://www.hrw.org/news/2016/10/11/anger-boiling-over-ethiopia>

NobelPrize.org. "Nobel Peace Prize 2019." Erişim 5 Ekim 2025.
<https://www.nobelprize.org/prizes/peace/2019>